Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (judecător Chirilov Nicolae)
Dosarul nr.2a-386/25 (nr.2-22005019-03-2a-14032025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

09 decembrie 2025 mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Radmila Roșca

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de către Gospodăria Țărănească „Roșca Elena Iustin" prin intermediul avocatului Lefter Stela împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de GȚ „Roșca Elena Iustin" către Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu, privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 14 ianuarie 2022 GȚ „Roșca Elena Iustin" și Roșca Valeriu au depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu solicitând încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, pe data de 25 iulie 2021 fiind administratorul GȚ „Roșca Elena Iustin" la terenurile aflate în gestiunea sa, a depistat o cireadă de vaci, care păștеau pe un teren semănat cu floarea soarelui. A apelat la 112 și anunțat despre acest fapt.

Ca urmare a cercetării plângerii sale, s-a stabilit că, cireada de vite lăsată fără supravegherea proprietarilor a distrus o porțiune cu S-0,10 ha de floarea soarelui din suprafața totală de teren de 4,02 ha, or, prin actul de constatare din 28.07.2021 a pagubelor cauzate culturii floarea soarelui, GȚ „Roșca Elena Iustin" a pierdut din roadă cel puțin 510 kg.

A menționat reclamantul că, a expediat pârâților pretenția cu solicitarea de a repara prejudiciul material cauzat, stabilit de IP Șoldănești în mărime de 3 570, 00 lei, iar ulterior, dat fiind faptul că, prețul de piață la semințe de floarea soarelui din roada anului curent era de 11,5 lei, venitul ratat al gospodăriei constituie 5 865 lei - suma care o solicită să fie recuperată.

Reclamantul a relevat că, somațiile expediate repetat pârâtei Cernalevschi Svetlana, care acționează din numele tuturor pârâților, nu s-au soldat cu succes.

A mai indicat cheltuieli legate de cercetarea cazului dat și anume 3 deplasări tur-retur la organele de drept în sumă de 340 lei, serviciile poștale-100,00 lei, salariul pierdut pe 3 zile lucrătoare a câte 250 lei, suma de 750 lei, iar în total suma de 7 055,00 lei.

Până în prezent pârâții nu au achitat suma la care pretinde reclamantul.

A solicitat reclamantul încasarea de la Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe în beneficiul GȚ „Roșca Elena Iustin" și Roșca Valeriu a prejudiciului material în sumă de 7 055,00 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 22.12.2022 în proces în calitate de pârâtă a fost atrasă Cernolevschi Svetlana.

Ulterior, reprezentanta reclamantului, avocata Stela Lefter și-a extins pretențiile, solicitând încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul GȚ „Roșca Elena Iustin", suma de 7 791,40 lei cu titlul de venit ratat supus ratei inflației și cheltuieli suportate în cadrul cercetării cazului suma de 1 190 lei, în total suma de 8 981,40 lei, rezultate din acțiunile vitelor lăsate fără supraveghere, ce le aparțin și toate cheltuielile legate de judecarea cauzei date, motivând că prețul unui kg de floarea soarelui pentru anul 2022 era de 12,90 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Stela Lefter în interesele Gospodăriei Țărănești „Roșca Elena Iustin" către Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 05 februarie 2025, avocatul Lefter Stela în interesele GȚ „Roșca Elene Iustin" a contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Argumentele părților:

<u>În motivarea cererii de apel</u>, avocatul Lefter Stela în interesele GȚ „Roșca Elene Iustin" a reiterat motivele de fapt și de drept ce au fost invocate în cererea de chemare în judecată.

Adiacent, a menționat că, instanța de fond a interpretat greșit prevederile art. 2014 alin.(1) Cod civil, privind răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale. Or, potrivit legii, proprietarul animalului sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta, fie că animalul se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază.

Relevă că, în speță, s-a constatat că, bovinele au pășunat nesupravegheate pe terenul apelantei, distrugând cultura agricolă. Poliția a intervenit la fața locului și a stabilit proprietarii vitelor, din materialele cercetării rezultând că, animalele aparțineau intimaților, iar acestea nu asigurau supravegherea corespunzătoare.

Consideră că, instanța a concluzionat eronat că, intimații nu aveau „pază juridică" asupra animalelor, deși potrivit doctrinei și legii, proprietarul este prezumat paznic juridic al animalului, până la proba contrară.

Instanța a reținut că, nu este cert stabilit faptul că, intimații aveau paza juridică a animalelor, iar în același timp a invocat lipsa probelor certe că bovinele aflate sub supravegherea acestora au distrus cultura. Consideră apelantul că, această motivare este contradictorie și denotă o apreciere superficială a probatoriului.

Astfel, instanța a ignorat materialele acumulate de IP Șoldănești, care confirmă pășunatul bovinelor pe terenul apelantei. Aceste probe nu au fost contestate de partea adversă, iar instanța nu a indicat motive clare pentru înlăturarea lor.

De asemenea, a fost respins ca probă actul eliberat de Direcția Agricultură și Alimentație privind constatarea prejudiciului, pe motive formale. Actul fusese coordonat cu autoritățile competente și nu a fost contestat de intimați.

Instanța a respins și fotografiile anexate, motivând că, nu pot substitui concluziile unui expert, fără a dispune efectuarea unei expertize sau a analiza coroborat toate probele existente.

Mai menționează că, în materialele cauzei există corespondență dintre părți, inclusiv un demers semnat de intimată, prin care se solicită cont bancar pentru achitarea sumei de 3 570 lei reprezentând prejudiciul cauzat prin pășunatul vitelor. Din această corespondență rezultă că, intimații au cunoscut și au recunoscut existența prejudiciului, instanța ignorând analiza acestor înscrisuri și astfel, nu le-a dat apreciere juridică.

Conchide apelantul că, instanța de fond a interpretat legislația eronat, considerând că, temeiul de drept pe care a fost înaintată cererea nu este relevant cazului.

În referința depusă la cererea de apel, Oprea Didim a solicitat menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei din 29.01.2025, prin care a fost respinsă cererea GȚ „Roșca Elena Iustin" privind încasarea prejudiciului agricol.

În acest sens, relevă că, la 25.07.2021 Roșca Ion a sesizat poliția privind pătrunderea a cinci bovine pe terenurile sale situate în UAT Șipca, proprietate privată. Toate materialele poliției îl indică pe acesta drept presupus păgubit.

Ulterior, GȚ „Roșca Elena Iustin" a depus cerere de chemare în judecată pentru un prejudiciu pretins cauzat de 20 de bovine pe alte terenuri, situate în UAT Șestaci.

Astfel, intimatul Oprea Didim invocă existența unei discrepanțe evidente privind identitatea persoanei păgubite, numerele cadastrale ale terenurilor, unitatea administrativ-teritorială.

Or, susține intimatul că, nu există temei legal sau probatoriu pentru substituirea persoanei păgubite și a terenurilor indicate inițial.

Totodată, Oprea Didim invocă suspiciuni privind falsificarea semnăturii lui Roșca Valeriu, întrucât acesta s-ar fi aflat peste hotare în perioada relevantă. În acest sens, se arată că, semnăturile de pe cererea de chemare în judecată diferă de cele din actele oficiale. De asemenea, printr-o încheiere din 03.01.2022, Judecătoria Orhei ar fi constatat că Roșca Ion nu era împuternicit legal să reprezinte Gospodăria Țărănească în proces.

Se mai menționează că, reprezentanții primăriei Șestaci ar fi confirmat că, Gospodăria Țărănească nu deține contract de subarendă pentru terenurile indicate în cererea de chemare în judecată. Prin urmare, se susține că, reclamanta nu ar avea calitate procesuală activă.

Arată intimatul că, au existat două incidente separate unul în 2020, implicând o bovină a Svetlanei Cernalevschi și unul în 2021, care ar fi fost prezentat în mod neconcordant. Subsecvent, se susține că, în ambele situații bovinele se aflau la pășunat sub supravegherea lui Gamurari Valeriu. Pentru incidentul din 2020 ar fi existat o înțelegere privind compensarea parțială a prejudiciului, cazul din 2021 ar fi fost construit pe informații contradictorii (inițial 5 bovine, ulterior 20), iar persoanele atrase în proces ar fi fost modificate pe parcurs.

La fel, se afirmă că, bovinele persoanelor chemate în judecată nu aveau acces la pășunile din apropierea terenurilor indicate.

Se susține că, actul de constatare din 28.07.2021 invocă utilizarea unei „tehnologii avansate” de însămânțare care ar fi sporit recolta cu 70%, fără dovezi concrete, actul nu este susținut de contracte, documente fiscale sau procese-verbale oficiale, nu s-a demonstrat că, terenul aparținea Gospodăriei Țărănești, nu există probe certe că bovinele indicate ar fi provocat prejudiciul.

Palii Ion în referința depusă la apel susține legalitatea hotărârii Judecătoriei Orhei din 29.01.2025, prin care a fost respinsă acțiunea Gospodăriei Țărănești „Roșca Elena Iustin” privind repararea prejudiciului agricol, și solicită respingerea apelului ca neîntemeiat.

Se arată că plângerea inițială din 25.07.2021 a fost formulată de Roșca Ion, privind pătrunderea a cinci bovine pe terenul său din UAT Șipca, în timp ce ulterior Gospodăria Țărănească a pretins un prejudiciu diferit, cauzat de 20 de bovine, pe un alt teren situat în UAT Șestaci, existând astfel neconcordanțe privind persoana păgubită, numărul animalelor și amplasarea terenului.

Intimatul Palii Ion susține că, nu există probe care să demonstreze că deține bovine în proprietate sau folosință și că reclamanta nu a prezentat dovezi privind dreptul de subarendă asupra terenului pretins afectat. De asemenea, în materialele poliției figurează exclusiv Roșca Ion ca parte vătămată, fără mențiuni despre Gospodăria Țărănească.

Se invocă suspiciuni privind autenticitatea semnăturii administratorului Roșca Valerii pe cererea de chemare în judecată și pe actul de constatare a pagubelor din 28.07.2021, întrucât acesta s-ar fi aflat peste hotare în perioadele relevante. În acest sens, se solicită efectuarea unei expertize grafologice și interpelarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră pentru a confirma intrările și ieșirile din țară.

Se mai arată existența unor contradicții între descrierea terenului din procesul-verbal al poliției și terenul indicat de reclamant, precum și faptul că, Gospodăria Țărănească ar fi ocupat abuziv terenuri proprietate publică în perioada 2016–2022.

Totodată, Palii Ion a invocat scrisoarea nr.76 din 29.04.2025 al Primăriei s.Șestaci potrivit căreia Palii Ion nu deține și nu a deținut bovine și nu are înregistrate obligațiuni fiscale în acest sens.

În concluzie, intimatul solicită menținerea hotărârii instanței de fond și respingerea apelului, apreciind că, pretențiile reclamantului nu sunt susținute de probe concludente și prezintă multiple neconcordanțe factuale și procedurale.

Intimata Svetlana Cernalevschi, în referința depusă la apelul declarat menționează că, în vara anului 2020 și-a încredințat vaca lui Gamurari Valeriu pentru pășunat. Ulterior, Roșca Ion a reclamat că, animalul ar fi pătruns pe terenurile sale din UAT Șipca, distrugând culturile de porumb. Gamurari Valeriu ar fi acceptat să acopere prejudiciul, convenindu-se asupra unei compensări.

Incidentul din 2020 este prezentat ca distinct de cel din 25.07.2021, când cinci vaci pășunate de același Gamurari Valeriu ar fi pătruns pe terenurile reclamantului și ar fi distrus cultura de floarea-soarelui. Pentru acest incident a fost sesizat Serviciul 112.

Svetlana Cernalevschi susține că, nu există probe care să demonstreze că vaca sa s-a numărat printre animalele implicate în incidentul din 2021 și că oferta de plată făcută anterior privea exclusiv incidentul din 2020, fără a constitui recunoașterea vreunei răspunderi pentru evenimentul ulterior.

Se mai menționează că, inițial cererea a fost depusă de Roșca Ion fără împuternicire, fiind restituită, ulterior a fost intentată o nouă acțiune, iar prin cerere de extindere a pretențiilor, numele său a fost introdus ca pârât, deși nu a avut implicare în incidentul din 2021.

Intimata invocă suspiciuni privind autenticitatea semnăturii administratorului Roșca Valerii pe cererea de chemare în judecată, întrucât acesta s-ar fi aflat peste hotare la momentul relevant.

Se susține că, potrivit art. 2014 Cod civil, răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale revine persoanei care le supraveghează efectiv – în speță, Gamurari Valeriu.

De asemenea, se arată că, în lipsa unor probe directe privind implicarea sa în incidentul din 2021, nu poate fi atrasă răspunderea civilă. Introducerea sa în proces fără dovezi clare ar încălca principiile egalității armelor și loialității procesuale.

În concluzie, solicită respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond, susținând că, nu există probe care să demonstreze implicarea sa în prejudiciul pretins pentru anul 2021.

Poziția părților în ședința instanței de apel:

În ședința instanței de apel, avocatul Lefter Stela în interesele GȚ „Roșca Elena Iustin" a reiterat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond.

Intimații Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava (Macovei) Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe și intervenientul accesoriu Gamurari Valeriu nu s-au prezentat în ședința instanței de apel, procedura citării legale fiind respectată.

Astfel, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților neprezente și a dispus examinarea cauzei în absența lor, prin prisma dispozițiilor 379 alin. (2) Cod de procedură civilă. Or, impedimente în acest sens nu s-au stabilit.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de părțile procesului, audiind explicațiile participantului prezent la ședința de judecată, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul civil consideră necesar de a respinge cererea de apel declarată de Gospodăria Țărănească „Roșca Elena Iustin" prin intermediul avocatului Lefter Stela cu menținerea soluției adoptate de instanța de fond din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Apelantul Gospodăria Țărănească „Roșca Elena Iustin" prin intermediul avocatului Lefter Stela a depus cerere de apel (f.d.38, vol.II) împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025 (f.d.133, vol.II), astfel Colegiul constată apelurile ca fiind declarate în termen.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) CPC, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

În conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru*

soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În temeiul prevederilor art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi sufiçienţa pentru soluţionarea cauzei.*

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2), Cod de procedură civilă, (*1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

Astfel, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform art.5 CPC, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.*

Din probatoriul administrat în speță, Colegiul civil a stabilit că, potrivit încheierii emise de IP Rezina la 30.07.2021, inspectorul principal OSS a SP nr. 1 al IP Șoldănești, Boris Pairele a constatat că, la 25.07.2021 ora 20:32 de la SUU 112 în Serviciul de Gardă al IP Șoldănești, a parvenit apelul telefonic de la Roșca Ion din s. Șestaci r. Șoldănești care a comunicat că, cinci

bovine care au fost lăsate fără supraveghere, i=au deteriorat plantele de floarea soarelui de pe terenul agricol ce-i aparține.

Deplasându-se la fața locului echipajul poliției de reacționare operativă 112 și documentând cazul, s-a stabilit că, la data de 25.07.2021, dimineața ciobanul Gamurari Valeriu a mers cu bovinele care aparțineau locuitorilor din s. Șestaci r. Șoldănești pentru a le paște în extravilanul satului. Din neatenție a lăsat câteva bovine fără supraveghere, care au pătruns pe lotul de teren arabil însămânțat cu floarea soarelui, ce îi aparține localnicului Roșca Ion, unde au strivit mai multe plante în faza de creștere de floarea soarelui (f.d.25, vol.I).

Potrivit actului eliberat de Direcția Agricultură și alimentație la data de 30.07.2021, comisia formată de consilierii locali ai Primăriei Șestaci r. Șoldănești Uriciuc Tatiana, Pozdîrcă Pavel și Lachi Nicolae, specialistul superior DAA Șoldănești –Losenco Maxim și administratorul GȚ „Roșca Elena Iustin" Roșca Valeriu au evaluat prejudiciile cauzate în urma pășunatului ilicit a cirezii de bovine, care au pricinuit pagube terenurilor însămânțate cu floarea soarelui din GȚ „Roșca Elena Iustin" pe o suprafață de 4,02 ha cu numerele cadastrale 8336101009-1,92 ha și 8336101010-2,10 ha. Ca urmare a examinării s-a stabilit că a fost deteriorat 0,10 ha de plante de floarea soarelui (f.d.36, vol.I).

La 06.10.2021, în adresa pârâților au fost trimise somații, prin care s-a propus soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiului și anume să achite solidar suma de 3750 lei – suma pagubelor stabilită de către IP Șoldănești, în urma cercetării cazului (f.d.40 verso, vol.I).

La data de 29.11.2021 a fost expediată o somație repetată lui Cernalevschi Svetlana (care acționa din numele tuturor pârâților), prin care au fost anunțați că, potrivit prețului de piață al seminței de floarea soarelui, prejudiciul real suportat de GȚ „Roșca Elena Iustin" este de 5865 lei, sumă ce urmează a fi încasată de la pârâți și suplimentar cheltuieli legate de cercetarea cazului dat și anume 3 drumuri tur-retur la organele de drept în sumă de 340 lei, serviciile poștale-100,00 lei, salariul pierdut pe 3 zile lucrătoare a câte 250 lei, suma de 750 lei, în total suma de 7 055,00 lei (f.d.41, vol.I).

Dat fiind faptul că, pârâții nu au achitat suma solicitată, la 14 ianuarie 2022 GȚ „Roșca Elena Iustin" și Roșca Valeriu au depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu solicitând încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată (f.d.7-8, vol.I).

Prin încheierea din 22.12.2022 în proces în calitate de pârâtă a fost atrasă Cernolevschi Svetlana (f.d.169-171).

Ulterior, reprezentanta reclamantului, avocata Stela Lefter și-a extins pretențiile, solicitând încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul GȚ „Roșca Elena Iustin", suma de 7 791,40 lei cu titlul de venit ratat supus ratei inflației și cheltuieli suportate în cadrul cercetării cazului suma de 1 190 lei, în total suma de 8 981,40 lei, rezultate din acțiunile vitelor lăsate fără supraveghere, ce le aparțin și toate cheltuielile legate de judecarea cauzei date, motivând că prețul unui kg de floarea soarelui pentru anul 2022 era de 12,90 lei (f.d.159-160, vol.I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Stela Lefter în interesele Gospodăriei Țărănești „Roșca Elena Iustin" către Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu

Gamurari Valeriu privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (f.d.139-145, vol.II).

Instanța de fond și-a întemeiat soluția pe faptul că, în speță, nu se atestă întrunirea efectivă a condițiilor necesare angajării răspunderii delictuale.

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 05 februarie 2025, avocatul Lefter Stela în interesele GȚ „Roșca Elene Iustin" a contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 ianuarie 2025 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d.157-158, vol.II).

La 02 mai 2025 (f.d.179, vol.II), 05 mai 2025 (f.d.180-181) și 12 mai 2025 (f.d.191) Oprea Didim, Palii Ion și respectiv Svetlana Cernalevschi au depus referințe la cererea de apel.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare, în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord conchide că, soluția instanței de fond este una întemeiată, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material din considerentele ce succed.

Cadrul legal relevant speței sunt prevederile art. 9 alin.(1) şi (2) lit. f) Cod Civil, care stipulează că, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.*

Potrivit prevederilor art. 10 alin.(1) Cod Civil, *persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.*

În temeiul art. 11 alin.(1) Cod Civil, *buna-credinţă este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic.*

În conformitate cu prevederile art. 15 alin.(1) Cod Civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*

Prevederile art. 16 alin.(1) lit. g) Cod Civil statuează că, *apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*

Conform art. 19 alin.(1), (2) Cod Civil, *în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).*

În temeiul prevederilor art.20 alin.(1) şi (2) Cod Civil, *dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei. Fapta este săvîrşită cu intenţie dacă persoana care a săvîrşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.*

Potrivit prevederilor art. 1998 alin.(1) Cod Civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

Conform art. 2022 alin.(1) şi (2) Cod Civil, *se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecinţa faptei acelei persoane ori consecinţa izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii. În cazul vătămării integrităţii corporale sau altei vătămări a sănătăţii ori al decesului, nu se va lua în cont predispoziţia persoanei vătămate la un anumit tip de vătămare sau la o anumită mărime a vătămării.*

În conformitate cu prevederile art. 2025 alin.(1)-(3) Cod Civil, *repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situaţiei anterioare (transmiterea unui bun de acelaşi gen şi de aceeaşi calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putinţă ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părţilor sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărîre judecătorească. În cazul deteriorării unui bun, despăgubirea va fi egală cu pierderea valorii bunului şi nu a costului reparaţiei dacă costul reparaţiei depăşeşte disproporţionat pierderea valorii. Această regulă se aplică animalelor doar dacă aceasta este oportună, avînd în vedere scopul pentru care animalul este ţinut. Despăgubirea se stabileşte sub forma unei sume globale sau, dacă prejudiciul are caracter continuu, sub forma unei prestaţii periodice. În cazul în care se stabileşte o despăgubire sub forma prestaţiei periodice, debitorul poate fi obligat la constituirea unei garanţii.*

Potrivit art. 2014 alin.(1) și (2) Cod civil*, proprietarul unui animal sau persoana care se serveşte de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Persoana care, în baza contractului încheiat cu posesorul animalului, şi-a asumat obligaţia de a supraveghea animalul răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta dacă nu demonstrează nevinovăţia sa.*

Astfel, instanța de apel notează că, temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenta delictului civil include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția, care şi constituie condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Colegiul civil relevă că, prin prejudiciu se înțelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecințe ale încălcării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane. Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiție esențială și necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existența lui este sigură, neîndoielnică și, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

În conținutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acțiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare.

Instanța de judecată menționează că, pentru a putea da naștere răspunderii patrimoniale, prejudiciul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie efectiv, să fie real și cert și să fie cauzat direct în patrimoniul reclamantului.

La caz, Colegiul civil reține că, potrivit actului eliberat de Direcția Agricultură și Alimentație la 30.07.2021, s-a constatat deteriorarea a 0,10 ha de floarea-soarelui pe terenurile cu numerele cadastrale 8336101009 și 8336101010. Totodată, conform încheierii emise de IP Rezina la 30.07.2021, la data de 25.07.2021 cinci bovine lăsate fără supraveghere ar fi pătruns pe lotul de teren ce aparține cetățeanului Roșca Ion, unde au fost strivite plante de floarea-soarelui.

În acest sens, deși apelantul invocă art. 2014 Cod civil privind răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale, instanța de fond a constatat corect că, nu a fost demonstrat elementul esențial al pazei juridice asupra animalelor. Aici, Colegiul civil subliniază că, paza juridică presupune exercitarea efectivă a puterii de direcție, control și supraveghere asupra animalului. Or, din materialele cauzei nu rezultă că, pârâții Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava/Macovei Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe aveau această prerogativă la momentul producerii pretinsului prejudiciu. Instanța a reținut expres că, aceștia nu aveau paza juridică a animalelor și că nu este probat faptul cauzării prejudiciului de către bovine aflate sub supravegherea lor.

Mai mult, conform art. 118 CPC, sarcina probei revine reclamantului. Or, instanța a constatat că, reprezentantul reclamantei nu a prezentat probe certe care să demonstreze că, bovinele aflate sub supravegherea pârâților au distrus cultura de floarea-soarelui de pe terenul ce ar aparține Gospodăriei Țărănești. De altfel, actul de constatare din 30.07.2021 este un înscris unilateral, nesemnat de pârâți, întocmit fără participarea acestora și fără anexarea dovezilor privind calificarea persoanelor care au efectuat evaluarea sau includerea specialistului cadastral.

În aceste circumstanțe, în mod justificat, instanța de fond a reținut că, acest act nu poate servi drept probă concludentă a vinovăției pârâților.

De asemenea, fotografiile anexate nu pot substitui concluziile unui specialist sau expert independent și nu stabilesc cu certitudine cauza lipsei plantelor de floarea-soarelui pe suprafața indicată, nefiind probată legătura cauzală dintre pretinsa pășunare și prejudiciul reclamat.

Astfel, întrucât pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară întrunirea cumulativă a prejudiciului, faptei ilicite și a legăturii cauzale, iar aceste elemente nu au fost dovedite, instanța de fond a concluzionat în mod legal că, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale.

În acest sens, reaprecierea probelor solicitată prin apel nu evidențiază erori de drept sau omisiuni esențiale în motivarea instanței de fond, ci exprimă doar dezacordul apelantului față de concluziile acesteia.

La fel, va fi reținută ca una întemeiată constatarea instanței de fond potrivit căreia de către reclamant nu a fost prezentat un certificat, eliberat de către Primăria sat. Șestaci, r-nul Șoldănești, în care să fie confirmat că, pârâții Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu au în posesie personală vite cornute mari.

Deopotrivă, potrivit scrisorii nr.76 din 29.04.2025 al Primăriei s.Șestaci, Palii Ion nu deține și nu a deținut bovine și nu are înregistrate obligațiuni fiscale în acest sens.

Cu referire la alegația apelantului precum că, corespondența între Roșca Ion și Cernalevschi Svetlana ar dovedi că, intimații și-au recunoscut vina în prejudiciile cauzate din motivul nesupravegherii vitelor acestora, recunoscând și valoarea prejudiciilor cauzate, Colegiul civil notează că, din corespondența invocată nu rezultă o recunoaștere expresă, clară și neechivocă a existenței tuturor elementelor răspunderii delictuale. O eventuală solicitare a

contului bancar poate reprezenta, cel mult, o manifestare de disponibilitate pentru clarificarea situației sau pentru examinarea posibilității unei soluționări amiabile, fără asumarea juridică a vinovăției. Or, potrivit principiilor generale ale dreptului civil, recunoașterea trebuie să fie certă, precisă și lipsită de echivoc pentru a produce efecte juridice, ceea ce în speță nu se constată.

Prin urmare, solicitarea datelor bancare nu poate fi calificată drept probă a recunoașterii vinovăției și nu suplinește obligația reclamantului de a demonstra cumulativ existența faptei ilicite, a prejudiciului și a legăturii de cauzalitate. În lipsa unei recunoașteri exprese și neechivoce, această susținere a apelantului trebuie respinsă ca neîntemeiată.

În cele din urmă, susținerea apelantului potrivit căreia în instanța de fond ar fi avut loc „o singură ședință lucrativă pur formală", în cadrul căreia părțile nu ar fi avut posibilitatea să se expună, nu este confirmată de materialele cauzei și nu poate constitui temei de casare a hotărârii.

În primul rând, codul de procedură civilă nu condiționează validitatea hotărârii de desfășurarea unui anumit număr de ședințe, ci de respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor și dreptului la apărare. Dacă instanța a constatat că cauza este în stare de judecată, că probele au fost administrate și că părțile au fost legal citate, aceasta este îndreptățită să soluționeze cauza într-o singură ședință.

În al doilea rând, din dosar rezultă că părțile au depus cereri, referințe, înscrisuri și poziții scrise, care au fost analizate de instanță în motivarea hotărârii. Dreptul la apărare nu presupune exclusiv expunerea orală în ședință publică, ci include și posibilitatea de a prezenta argumente și probe în formă scrisă. Atât timp cât părțile au avut posibilitatea reală de a formula cereri, de a depune probe și de a-și susține poziția, nu se poate reține încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În al treilea rând, apelantul nu indică în mod concret ce drept procedural i-ar fi fost încălcat, ce probă i-ar fi fost refuzată nejustificat sau ce demers procesual i-ar fi fost respins fără motivare. Or, simpla nemulțumire față de soluția pronunțată sau aprecierea că dezbaterile au fost insuficiente nu echivalează cu încălcarea principiului contradictorialității.

Mai mult, Colegiul civil constată că, instanța de fond a examinat detaliat actele dosarului, a analizat noțiunea de pază juridică, a apreciat actul de constatare, procesul-verbal al poliției și fotografiile anexate, iar motivarea hotărârii reflectă o examinare efectivă și nu una formală a probelor. O hotărâre motivată amplu și structurată juridic infirmă, prin ea însăși, caracterul pretins formal al ședinței.

În lipsa unor indicii concrete privind limitarea efectivă a dreptului la apărare, afirmația că ședința ar fi fost „pur formală" rămâne o apreciere subiectivă și nu poate constitui temei pentru desființarea hotărârii. Prin urmare, acest motiv de apel este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Luând în considerare că, acțiunea reclamantului a fost respinsă, instanța de fond întemeiat, reieșind din prevederile art. 94 alin.(1) CPC, a respins solicitarea reclamantului de încasare din contul pârâților a cheltuielilor de judecată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererea de apel este una nefondată, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D E C I D E:

Respinge cererea de apel declarată de Gospodăria Țărănească „Roșca Elena Iustin” prin intermediul avocatului Lefter Stela.

Menține fără modificări hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 29 ianuarie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de GȚ „Roșca Elena Iustin” către Dadu Serghei, Dadu Valentin, Macovei Emil, Cernalevschi Oleg, Macovei Ivan, Topală Ivan, Macovei Radu, Oprea Didim, Rudei Tatiana, Sava /Macovei/ Tatiana, Palii Ion și Macovei Gheorghe, intervenient accesoriu Gamurari Valeriu, privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător: **Elena Grumeza**

judecătorii: **Natalia Costaș**

Ivan Parii